

HØRINGSMERKNADER

til forslag til forskrift om tildeling, endring og bortfall av konsesjoner og lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften)

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Denne bestemmelsen er bygger på oppdretsloven § 1 med noen justeringer. Blant annet er begrepet ”konkurransedyktig” tatt med, et begrep som også ble benyttet i formålsbestemmelsen i forskriften om tildelingsrunden i 2003 (forskrift av 17.10.2003 nr. 1245).

§ 2. Forskriftens virkeområde

Denne bestemmelsen er ny. Det materielle innholdet er imidlertid hentet fra oppdretsloven, slik at det ikke innebærer noen materiellrettslige endringer i forhold oppdretsloven.

Kultiveringsvirksomhet er ikke omfattet av oppdretsloven, og således heller ikke av denne forskrift.

Det presiseres at slaktermerder faller inn under oppdretslovens virkeområde. Etter gjeldende praksis gis tillatelser til slaktermerder kun til innehaver av slakteri hvor slaktermerdene har tilknytning til slakteriet. Innehaver av slakteri som ønsker å drive slaktermerder med oppdrettslaks, ørret og regnbueørret har således plikt til å innhente tillatelse etter denne forskrift.

Når det gjelder oppbevaring av villfanget laks, ørret og regnbueørret har følgende kriterier betydning for om virksomheten faller inn under oppdretsloven og regnes som oppdrettsvirksomhet: fôring, installasjonens permanente karakter eller tidsperioden for oppbevaringen. Det er disse kriteriene som benyttes i dag.

Det er satt ned en arbeidsgruppe bestående av Fiskeridirektoratet og Mattilsynet som skal se på alle aspekter i forhold til bruk av villfanget marin fisk i steng/anlegg for levendelagring og for bruk i oppdrett. Dette innebærer vurderinger i forhold til ressurskontroll (saltvannsfiskeoven), oppdrettsvirksomhet, (oppdretsloven), fiskehelse og mattrygghet/kvalitet (matloven) og fiskevelferd (dyrevernsloven). Målet for arbeidsgruppen er å utarbeide forslag til helhetlige og harmoniserte regler på området.

§ 3. Kapitlers virkeområde m.m.

En slik henvisningsbestemmelse er ny, og er inntatt av hensyn til brukervennlighet.

§ 4. Definisjoner

Denne bestemmelsen er ny.

1. Oppdrettsvirksomhet

Definisjonen av "oppdrettsvirksomhet" er noe annerledes enn definisjonen av oppdrett i oppdrettsloven § 2 andre ledd. Dette er gjort av forenklingmessige hensyn og for at den skal være mest mulig lik definisjonen av "akvakulturvirksomhet" i den foreslåtte driftsforskriften.

Definisjonen er ikke ment å innebære en materiellrettslig forandring i forhold til oppdrettsloven. Begrepet "oppdrettsvirksomhet" må således forstås i lys av oppdrettsloven § 2 andre ledd. Oppdrettsloven § 2 andre ledd har to begrensninger i forhold til hva som regnes som oppdrett. For det første må artene som er omfattet enten fores eller behandles. I tillegg må det foreligge et bestemt formål med virksomheten. Det kan enten være med sikte på "konsum, fôr, reproduksjon, utsetting, herunder havbeite, forskning eller undervisning". Det er videre presisert at havbeitevirksomhet ikke omfattes av oppdrettsloven, men av havbeiteloven.

Artene det kan drives oppdrettsvirksomhet med etter denne forskriften er kun laks, ørret og regnbueørret. For andre arter gjelder egen forskrift som også følger dette høringsbrevet.

Aktivitet som har til formål å starte opp akvakulturvirksomhet vil også være omfattet av forskriften, f.eks. plassering av et anlegg på en lokalitet før det settes fisk ut i anlegget. Det samme gjelder i forhold til avslutningen av virksomheten, som anlegg uten fisk på lokaliteten.

2. Lokalitet

Det presiseres at denne definisjonen er noe snevrere enn definisjonen av lokalitet i den foreslåtte driftsforskriften. Begrepet lokalitet i tildelingsforskriftene innbefatter ikke tilhørende landbase, og landbasen er således ikke en del av lokalitetsklareringen.

Det geografiske området som en lokalitet i sjø omfatter, vil være det arealet installasjonen, inklusive fortøyninger i overflaten, beslaglegger eller det søkes om å beslaglegge. Fiske- og ferdselsforbudsone er ikke å anse som en del av lokaliteten.

3. Lokalitetsbiomasse og 4. Konesjonsbiomasse

Det er i forskriften valgt å skille mellom lokalitetsbiomasse og konsesjonsbiomasse. Dette fordi den tillatte lokalitetsbiomassen ofte vil være en annen enn konsesjonsbiomassen etter denne forskriften. Lokaliteten kan f. eks. være klaret for 1560 tonn mens konsesjonen lyder på f.eks. 780 tonn. For øvrig vises det til merknadene til §§ 9 og 40.

5. Ferskvann og 6. Sjøvann

Ferskvann og sjøvann er definert på en slik måte at definisjonene også fanger opp brakkvann. Settefiskforskriften definerer ferskvann som vann med inntil 0,5 promille saltinnhold, jf. § 2 bokstav e.

7. Settefisk, 8. Stamfisk og 9. Matfisk

Disse definisjonene er parallelle med tilsvarende definisjoner i forslaget til ny driftsforskrift som også sendes på høring av Mattilsynet og Fiskeridirektoratet i disse dager.

Kapittel II. Generelle bestemmelser

§ 5. *Krav til konsesjon for oppdrettsvirksomhet*

Denne bestemmelsen er opprinnelig hentet fra FoU-forskriften § 2, stamfiskforskriften § 2 og settefiskforskriften § 3. Ordlyden i disse bestemmelsene er hentet fra oppdrettsloven § 3 første ledd, men begrepet ”anlegg” er byttet ut med ”oppdrettsvirksomhet”, jf. definisjonen i § 4.

§ 6. *Søknad og behandling*

Ordlyden er hovedsakelig hentet fra klareringsforskriften § 3, med noen tilpasninger.

Andre ledd er i hovedsak hentet fra skalldyrforskriften § 3 nr. 1 andre ledd, men tilpasset oppdrett av fisk i ferskvann. Av hensyn til et konsekvent og harmonisert regelverk er denne løsningen valgt, framfor å videreføre bestemmelsen i ferskvannsforskriften om at i distrikter som ikke har regionkontor skal søknaden sendes Fiskeridirektoratet. Departementet er av den oppfatning at skalldyrforskriftens løsning på hvor søknaden skal sendes er riktig sett i lys av at også ferskvannsforskriften er delegert til de nevnte fylkesmenn.

Saksbehandlingen for konsesjonssøknader er noe forskjellig utformet i de ulike forskriftene, men det antas mest hensiktsmessig å følge den ordningen som er angitt i den nyeste forskriften, klareringsforskriften fra 2004. Forslaget i tredje ledd baserer seg således på saksgangen i klareringsforskriften. I tillegg er det presisert at også fylkesmennene i forhold til de sakene som inngår under andre ledd skal sende søknaden til kommunen hvor det søkes lokalisering.

Femte ledd gjelder søknad om overføring av konsesjon og melding om endring i eierforhold. I disse tilfellene videreføres ordningen med at søknad og melding skal sendes Fiskeridirektoratet sentralt. I tillegg videreføres at søknad om dispensasjon i saker som nevnt i § 41, skal behandles av Fiskeridirektoratet sentralt. Disse søknadene skal således også sendes Fiskeridirektoratet sentralt.

§ 7. *Minstekrav til søknad om ny konsesjon*

Dette er hentet fra tildelingsforskriftene fra 2002 og 2003. I tillegg er kravene i nr. 1-3 også nedfelt i enkelte andre forskrifter om tildeling, slik at det er uttrykk for generelle krav.

Vedrørende kravet i nr. 1, så er det kun for tildelingsforskriften for 2003-runden at kravet er formulert så utfyllende som forslaget her. Det utfyllende kravet har imidlertid sin parallellitet til kravet om at søker må dokumentere økonomisk evne til å gjennomføre det omsøkte prosjektet i § 8. Videre har kravet sin funksjon i forhold til reglene om tilbaketrekking av konsesjon på grunnlag av passivitet. I forslaget her er fristen for å komme i gang med oppdrettsvirksomheten redusert til 2 år, jf. § 40. Derfor er det et to-års perspektiv som er tatt høyde for i dette forslaget.

Vedrørende kravet i nr. 2, vises det til at det i de siste tildelingsrunder for konsesjoner for matfiskoppdrett også har vært stilt krav til økonomisk/administrativ kompetanse. Dette kravet til søknaden mangler imidlertid parallellitet til krav til søker, jf. § 8, slik at det foreslås fjernet. I denne sammenheng kan også nevnes at disse tildelingsrundene nå er gjennomført, slik at

dette kravet uansett ikke lenger har noen aktualitet for de konsesjonene som ble tildelt i medhold av disse forskriftene.

Videre er det vanskelig å plassere den akvakulturfaglige kompetansen hos søker, som i svært mange tilfeller vil være en juridisk person. Ettersom det er den ansvarlige for daglig drift man ønsker skal ha slik kompetanse, for å sikre forsvarlig drift, foreslås derfor at kompetansekravet knyttes til denne fysiske personen..

Vedrørende kravet i nr. 3, så er dette oppdatert med hensyn til henvisninger til aksjeloven. Opplysningene kreves av hensyn til å kunne identifisere søker nærmere. Dessuten er det ikke adgang til å tildele konsesjon til en ikke-eksisterende person, som for eksempel et selskap som ikke er formelt stiftet. I tillegg fremgår det av § 5 andre ledd at konsesjon kan gis til ”en bestemt person, foretak, staten eller kommune”. Dette innebærer at et foretak må være registrert i Brønnøysund og ha et organisasjonsnummer før det kan gis konsesjon .

Et spørsmål i denne forbindelse kan være om det bør være krav til registrering av foretaket i Brønnøysund allerede på søknadstidspunktet. Det vises til at manglende registrering i Brønnøysund kan medføre lang saksbehandlingstid uten at forvaltningen kan lastes, fordi tillatelse ikke kan skrives ut før firmaattest foreligger.

§ 8. Ufravikelige krav til søker om ny konsesjon

Dette er hentet fra forskrift for tildeling av konsesjoner utlyst i 2003, men er kun kodifisering av tidligere gjeldende rett (jf. blant annet praktisering fra tildelingsrunden 2002). I tillegg vises det til settefiskforskriften § 5 som med en noe annerledes ordlyd stiller samme krav til søker. Tilsvarende vises det til stamfiskforskriften § 6 annet ledd, som stiller krav til søkers praktiske og teoretiske kunnskaper. Dette relaterer seg til oppdrettsfaglig kompetanse, og det er det generelle kravet til slik kompetanse som er nedfelt i tildelingsforskriften for 2003-tildelingen. Videre vises det til oppdrettsloven § 6, hvor kravet til økonomisk evne fremgår av tredje ledd bokstav a), jf. også lovens formålsbestemmelse. Dette gjelder både for stamfiskkonsesjoner og FoU-konsesjoner, som begge i realiteten er matfiskkonsesjoner.

Vedrørende subjektet for kravet om akvakulturfaglig kompetanse, vises det til merknadene til § 7 punkt 2.

§ 9. Omgjøring fra konsesjonsvolum til konsesjonsbiomasse

Som følge av omlegging av produksjonsregulering fra volum til maksimalt tillatt biomasse foreslås en konverteringsbestemmelse som gjelder for konsesjoner gitt før 1. januar 2005. En tilnærmet lik bestemmelse foreslås av etableringsforskriften hjemlet i matloven, jf. forslag til endringer i andre forskrifter i forbindelse med arbeidet med ny driftsforskrift.

Intensjonen med bestemmelsen er å unngå omgjøring ved enkeltvedtak av tidligere gitte konsesjoner med begrensning av produksjonsomfanget fastsatt i volum. Forslaget innebærer i praksis ingen nye plikter sammenlignet med gjeldende regelverk, jf. dagens drifts- og sykdomsforskrift § 18 andre ledd som inneholder tilsvarende biomassebegrensning både på konsesjons- og lokalitetsnivå.

Ut fra en de spesielle forhold som knytter seg til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, foreslår departementet en høyere grense for all matfiskoppdrett av laks, ørret og regnbueørret

i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark, biomassegrensen setter her til 75 kg pr m³ konsesjonsvolum.

I og med at forslaget er begrunnet i lengre vekstfase for fisk i nord, er det satt krav om at samtlige lokaliteter knyttet til konsesjonen til en hver tid må ligge innenfor det bestemte geografiske området.

§ 10. Tillatelse til overføring av konsesjoner

Dette følger i dag av eierkontrollforskriften § 3, men er i forslaget formulert noe annerledes uten at det meningen at dette skal medføre materielle endringer. Den er i dette utkastet gjort generell. Dette anses ikke som noen utvidelse av gjeldende rett, ettersom dette er noe som følger av oppdretsloven § 4 og dessuten praktiseres generelt.

§ 11. Melding om endring i eierforhold

Ordlyden i første ledd er med små justeringer hentet fra eierkontrollforskriften § 4. Driftsforskriften § 26 og settefiskforskriften § 30 har en noe knappere ordlyd, men det materielle innholdet antas å være det samme. Det vises til at dette praktiseres likt for alle konsesjonstyper.

Andre ledd bygger på eierkontrollforskriften § 8, som kun gjelder matfisk.

§ 12. Dokumentasjon ved endringer etter §§ 10 og 11

Dette er, med noen presiseringer og tilføyelser, hentet fra eierkontrollforskriften § 7 første og tredje ledd. Presiseringene og tilføyelsene er foretatt for at bestemmelsen skal bli lik de kravene forvaltningen stiller i praksis, jf. søknads- og meldingsskjema.

Kapittel III. Særskilt om konsesjon for kommersielt oppdrett av matfisk i sjøvann

Tidligere gitte bestemmelser om fordeling og utlysning av konsesjoner samt innhold i søknaden synes ikke lenger nødvendig, ettersom slik fordeling, utlysning og søknadsbehandling allerede er foretatt. Skal dette videreføres, bør det gjøres som generelle regler som har sin funksjon i fremtiden.

Den foreslåtte strukturen gir **en viss fleksibilitet i forhold til en ny kommende tildelingsrunde**. Kriterier i denne nye runden kan da tas inn for eksempel som ny § 16a.

§ 13. Fordeling av konsesjoner

Denne bestemmelsen er ny. Det materielle innholdet er imidlertid hentet fra oppdretsloven § 6 første ledd. De tidligere tildelingsforskrifter har hatt en bestemmelse om fordelingen av konsesjonene i den enkelte runde. Ved en generell tildelingsforskrift, kan det være hensiktsmessig å gi uttrykk for nettopp dette; at Fiskeri- og kystdepartementet bestemmer når nytildeling skal skje, samt den geografiske fordelingen av konsesjonene som skal tildeles. Etter forslaget vil utlysningen i hovedsak skje i runder, men ordlyden stenger ikke for andre varianter.

§ 14. *Utlysning av konsesjoner*

Denne bestemmelsen er hentet fra forskriftene om tildeling av nye konsesjoner i 2002 og 2003.

Når det gjelder kravene for 2002-runden om lokalisering på kommunenivå og 2003-runden om hvilket regionkontor som skal behandle søknaden, er det ikke lenger behov for dette, jf. klareringsforskriften og det faktum at Fiskeridirektoratet nå er ferdig med omorganiseringen.

§ 15. *Ytterligere krav til søknadens innhold*

Denne ordlyden er hentet fra tildelingsforskriften for 2003-runden, som anses å være en presisering av ordlyden i tildelingsforskriften for 2002-runden. Se for øvrig § 7, hvor øvrige krav til søknaden fremgår. Samtidig kan Fiskeri- og kystdepartementet, dersom det er ønskelig, ved en ny tildelingsrunde innta som ny § 15a en bestemmelse som setter ytterligere krav til søknadens innhold.

§ 16. *Tildelingskriterier*

Denne bestemmelsen er ny, og er ment som en generell bestemmelse som orienterer om adgangen til å sette nærmere vilkår og kriterier for en tildeling. Dette gjøres enten i forskriften, f. eks. som § 16a, som da gjelder en bestemt runde, i utlysningstekst eller søknadsskjema.

§ 17. *Vederlag*

Dette er hentet fra forskriftene for tildeling av konsesjoner utlyst i 2002 og 2003. De spesielle reglene for de enkelte rundene er ikke inntatt i denne bestemmelsen, ettersom tildelingen og innbetalingen av vederlaget er gjennomført på nåværende tidspunkt. Endringer i ordlyden i forskriften for 2003-runden i forhold til forskriften for 2002-runden antas kun å være presiseringer av bestemmelsen i forskriften for 2002-runden. I denne sammenheng har det derfor vært hensiktsmessig å videreføre bestemmelsen i forskriften for 2003-runden.

Det presiseres at konsesjonsdokument i henhold til annet ledd annet punktum ikke kan utstedes før vederlaget er betalt.

Henvisningen til oppdretsloven § 11 i tredje ledd innebærer at passivitet hos oppdretter ikke gir grunnlag for refusjon av vederlag..

§ 18. *Vederlag og lokalisering utenfor tiltakssonen for konsesjoner utlyst i 2003*

I tildelingsforskriften for 2003-runden var vederlaget satt til 5 millioner, med unntak av konsesjoner som ble lokalisert innenfor tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark. Der ble vederlaget satt til 4 millioner. Det er skrevet i **merknadene** til forskriften, hvordan vederlaget skal beregnes i det tilfellet en konsesjon gitt innenfor tiltakssonen ønskes flyttet ut. Bestemmelsene i merknadene er nå inntatt i denne bestemmelsen.

§ 19. Tillatelse til overdragelse/endringer i forutsetninger for tildelingen

Dette er en sammenslåing av tildelingsforskriften for tildelingsrunden i 2002 § 9 (*forskrift 21. juni 2002 nr 686 om tildeling av konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret i sjøvann*), tildelingsforskriften for Musken-tildelingen i 2002 § 7 (*forskrift 21. juni 2002 nr 616 om tildeling av konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret i sjøvann i Musken i Tysfjord kommune*) og tildelingsforskriften for 2003-tildelingen §§ 9 og 10 (*forskrift 17. oktober 2003 nr. 1235 om tildeling av konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret i sjøvann*).

De nevnte tildelingsforskriftene er samtidig foreslått opphevet, jf. forslag til § 43. Så lenge kravene om tillatelse til overdragelse eller endringer i forutsetninger for tildelingen er videreført i forslaget til § 19, antas det å være forsvarlig. Det vises til at de andre bestemmelsene i forskriftene hadde sin betydningen i forbindelse med tildelingene etter utlysningen i 2002 og 2003.

I forslaget til første ledd er forbudet mot overføring av de nevnte konsesjonen for bestemte tidsperioder videreført. Unntaket er dersom det innhentes tillatelse til overføring.

I forslaget til andre ledd fremgår det videre at for alle konsesjonene utlyst i 2002, herunder Musken- tildelingen, må det innhentes tillatelse til andre endringer, dersom endringene fraviker fra de vilkår som er fastsatt i konsesjonsdokumentet (inkludert tilsagnsbrevet), jf. første punktum. Dette avviker noe fra ordlyden slik den er i 2002- forskriftene, men i tråd med slik regelen er forstått i praksis, jf. bl.a. departementets merknader til forskriftene og forslag til standardbrev i forbindelse med tildelingen fra direktoratet til regionkontorene.

I forslag til andre ledd andre punktum er det videreført hva som skal til fra myndighetenes side for å gi tillatelse til overføring eller annen endring av forutsetningene. Her er ordlyden i 2002-forskriftene videreført uten endring.

Når det gjelder kommunetilhørigheten i 2002-forskriftene er ordlyden foreslått noe endret, jf. forslag til andre ledd tredje punktum. Dette har sammenheng med brev av 2. juni 2004 fra Fiskeridepartementet om forholdet mellom klareringsforskriften § 6 og forholdet til matfiskkonsesjoner tildelt etter utlysning i 2002.

Forslaget til tredje ledd er en videreføring av § 9 i tildelingsforskriften for 2003, men er noe endret. For nærmere begrunnelse vises til omtalen av fjerde ledd i avsnittet under. For 2003-runden er det problematisk å vise til vilkår i konsesjonsdokumentet, ettersom vilkårsadgangen skulle reguleres uttømmende av § 9 i forskriften, og at kriteriene i 2003-forskriften skulle legges til grunn. Videre skulle regionkontorene presentere de forutsetningene/de momenter i søknaden som regionkontoret la vekt på. Det forutsettes at denne "presentasjonen" må gjøres i konsesjonsdokumentet (inkludert tilsagnsbrevet), jf. forslag til fjerde ledd.

§ 20. Tillatt konsesjonsbiomasse

Bestemmelsen er ny og er en konsekvens av nytt konsesjonssystem basert på MTB. Den erstatter klareringsforskriften § 7 første ledd om tillatt konsesjonsvolum på 12.000 m³.

Vedrørende andre ledd og høyere konsesjonsbiomasse innenfor tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark, vises til merknadene til § 9.

Kapittel IV. Særskilt om konsesjon for oppdrett av matfisk på ferskvannslokalitet

§ 21. Tildeling av konsesjon

Innholdet i denne bestemmelsen er hentet fra ferskvannsforskriften §§ 9 og 10. I tillegg er det i forslaget tatt høyde for nytt konsesjonssystem basert på MTB.

§ 22. Tillatt konsesjonsbiomasse

Bestemmelsen er ny og er en konsekvens av nytt konsesjonssystem basert på MTB. Den erstatter ferskvannsforskriften § 7 som har konsesjonsvolum på 5.000 m³.

Kapittel V. Særskilt om konsesjon for oppdrett av matfisk til forsøks- og forskningsformål og undervisningsformål

Innledningsvis til dette kapitlet kan nevnes at bestemmelsen i Fou-forskriften § 10 ikke er videreført i dette forslaget. Bakgrunnen for denne bestemmelsen, var at det eksisterte en regel som bestemte at slike konsesjoner måtte etableres på *egen* lokalitet. I stedet for å bare fjerne denne regelen når man ønsket å åpne for samlokalisering med kommersielle anlegg, tok man inn en ny regel om at samlokalisering med kommersielle anlegg var mulig. Verken første eller annet punktum i denne bestemmelsen sier noe annet enn de generelle reglene for samlokalisering på bakgrunn av oppdrettsloven, og denne bestemmelsen foreslås derfor opphevet.

Dessuten er bestemmelsen i FoU-forskriften § 4 hvor det er gjort unntak fra oppdrettsloven § 6, ikke videreført. Bakgrunnen for FoU-forskriften § 4 var å åpne for at slike konsesjoner kunne tildeles uavhengig av antallsbegrensningen for matfiskkonsesjoner. Det fremgår imidlertid av forslaget til struktur for denne forskriften, hvor de antallsbegrensede konsesjonene er regulert i kapittel III og IV, at det ikke lenger er nødvendig å ha et uttrykkelig unntak fra antallsbegrensningen for FoU-konsesjoner.

§ 23. Forsøks- og forskningskonsesjon

Denne bestemmelsen er hentet fra FoU-forskriften § 7. Det foreslås å fjerne FoU-forskriften § 7 fjerde ledd hvor det fremgår at det kan fastsettes særlige vilkår i forhold til den enkelte konsesjon. Bakgrunnen er at det kan stilles spørsmål ved om dette leddet er nødvendig, da det for alle type konsesjoner vil kunne stilles vilkår.

Andre ledd er hentet fra FoU-forskriften § 6 tredje ledd og § 9 tredje ledd, men er justert i forhold nytt konsesjonssystem basert på MTB.

§ 24. Krav til undervisningskonsesjon

Dette er hentet fra FoU-forskriften § 8. Det er vurdert en annen struktur på denne bestemmelsen, ut fra den tanke at det ikke er nødvendig å dele opp i to punkt en såpass kort bestemmelse. Det er likevel valgt å beholde den opprinnelige strukturen. Begrunnelsen for dette er å få tydelig nok frem at ordlyden ”*undervisningsopplegg godkjent av departementet*”

kun viser tilbake på videregående skole. Det understrekes at det er Kirke- og undervisningsdepartementet som skal godkjenne undervisningsopplegget.

Andre ledd er ny og er en konsekvens av nytt konsesjonssystem basert på MTB. Den erstatter FoU-forskriften § 6 første ledd hvor det fremgår at undervisningskonsesjoner kan gis med inntil 2000 m³. Alminnelige undervisningskonsesjoner blir etter FoU-forskriften og praksis knyttet til denne vanligvis gitt permanent. Endringer i forutsetningene for tildelingen kan likevel begrunne bortfall av undervisningskonsesjonen.

§ 25. Utsvalgsbehandling av søknaden

Dette er hentet fra FoU-forskriften § 9 første og annet ledd. Bestemmelsen er tilpasset nytt konsesjonssystem basert på MTB.

Kapittel VI. Særskilt om konsesjon for oppdrett av stamfisk i sjøvann

Stamfiskforskriftens § 5 om hvem det kan tildeles stamfiskkonsesjoner til, foreslås det ikke å videreføre. For søknader etter § 5 nr. 1 var det en tidsfrist for å søke konsesjon som var satt til 1. november 1986. Denne regelen er det derfor upraktisk å videreføre. Det vil heller ikke være aktuelt å tildele stamfiskkonsesjoner til fylkeslag av Norske Fiskeoppdretteres Forening. Konsesjonene som ble gitt etter § 5 nr. 1 var tidsavgrenset med mulighet for forlengelse etter søknad. Forskriftsforslagets § 27 er tatt med for å gi hjemmel til framtidige forlengelser av disse konsesjonene.

§ 26. Særlig formål og virkeområde

Det særlige formålet som fremgår av denne bestemmelsen er foreslått å videreføre, ettersom bestemmelsene i kapitlet må forstås i lys av dette særlige formålet. Matfiskproduksjonen som skjer i henhold til slik konsesjon er kun en bieffekt av hovedformålet.

Ordlyden er hentet fra stamfiskforskriften § 1. Overskriften er imidlertid ny. Kravet om at slik konsesjon skal plasseres på egen lokalitet, syntes litt bortgjemt i stamfiskforskriften § 1, som ellers synes å ta for seg både formål og virkeområde for denne forskriften. Dette er derfor tatt ut og plassert i en senere bestemmelse i dette kapitlet.

Ordlyden ”i matfiskanlegg” antas tatt med i stamfiskforskriften § 1 for å vise at dette gjelder produksjon som skjer i anlegg som brukes ved matfiskoppdrett, altså i sjø. Ettersom det ikke er krav til anleggstypen i seg selv som er det vesentlige ved denne formuleringen, foreslås dette byttet ut med ordlyden ”i sjøvann”. I denne sammenheng vises det også til formuleringen av kapitlets overskrift.

§ 27. Fornyelse av tidsavgrenset konsesjon

Bestemmelsen gjelder for fornying av konsesjoner som ble gitt på 80-tallet. Det vil ikke bli gitt nye konsesjoner med hjemmel i denne bestemmelsen.

§ 28. Tillatt konsesjonsbiomasse og øvrige begrensninger av konsesjon

Første ledd er ny og er en konsekvens av nytt konsesjonssystem basert på MTB.

Andre ledd første punktum henspiller på de tidsavgrensede konsesjonene hvor søknadsfristen var i 1986 og som nå kun er gjenstand for forlengelse. Bestemmelsen er tilpasset nytt konsesjonssystem basert på MTB. Andre ledd andre punktum er en videreføring av stamfiskforskriften § 5. Av hensyn til et oversiktlig regelverk og en enhetlig struktur i forslag til ny tildelingsforskrift, er stamfiskforskriften § 5 blitt delt opp i flere paragrafer.

Siste ledd er hentet fra stamfiskforskriften § 1.. Det fremgår av § 40 at Fiskeridirektoratet kan dispensere fra kravet om at stamfiskoppdrett skal plasseres på egen lokalitet. I tråd med tidligere praksis kan dette bli gjort i enkeltsaker under den forutsetning at den andre oppdrettsvirksomheten på lokaliteten skal drive under samme strenge krav som stamfiskvirksomheten.

Kapittel VII. Særskilt om konsesjon for oppdrett av settefisk

§ 29. Krav for tildeling

Denne bestemmelsen representerer kravene i trinn én av søknadsbehandlingen. For lokalitetsklarering gjelder §§ 31 og 33 i kapittel VIII.

Kapittel VIII. Klarering av lokalitet for oppdrett

§ 30. Virkeområde

Denne bestemmelsen er hovedsakelig hentet fra klareringsforskriften § 1. Ettersom dette kapitlet omhandler en annen fase av konsesjonstildelingen enn de forestående kapitlene (tildeling av lokalitet for oppdrettsvirksomheten i motsetning til hvem som kan få konsesjon), antas det hensiktsmessig å innta dette virkeområdet.

Annet punktum er imidlertid ikke videreført. Bakgrunnen for dette er at tillatt konsesjonsbiomasse for matfisk og stamfisk i sjøvann ikke lenger vil fremgå av dette kapitlet, men tas inn i §§ 20 og 28. Antall lokaliteter per konsesjon antas å komme innunder ordlyden som foreslås videreført.

§ 31. Lokalitetsklarering

Dette er hentet fra klareringsforskriften § 2, men er justert i forhold til nytt konsesjonssystem basert på MTB.

Første ledd i klareringsforskriften § 2 er ikke videreført i denne bestemmelsen, da denne fremgår forutsetningsvis av § 6. Det vises også til de generelle merknadene under kommentarer til forskriften.

§ 32. *Minstekrav til søknad*

Ny bestemmelse som har sin bakgrunn i forslag til miljøovervåking i forbindelse med innføringen av nytt konsesjonssystem basert på MTB. Bestemmelsene i nr. 2 og 3 gjelder kun for søknader om oppdrett av fisk på lokaliteter i sjøvann.

En B-undersøkelse vil gi informasjon om bunnens topografi, dens potensial som deponeringsgrunn og graden av påvirkning av organisk stoff (tilstand 1-4) etter de kriterier som er beskrevet i NS 9410. Bunnen i norske fjorder og kyststrøk varierer betydelig både med hensyn til topografi og hydrografi, og visse kombinasjoner fører til at materiale fra vannsøylen lett deponeres på bunnen. Dessuten kan bunnen allerede være påvirket av andre kilder til organisk materiale deponert i tang og tare eller spillvannsutslipp. En B-undersøkelse i søknadsfasen vil kunne dokumentere bunntilstanden før noen form for utslipp fra virksomheten har funnet sted. En slik B-undersøkelse vil også fungerer som et null-punkt, og når virksomheten er etablert vil neste B-undersøkelse gi rask tilbakemelding på hvor mye virksomhetene har påvirket lokaliteten. På denne bakgrunn er krav om B-undersøkelse i tildelingsfasen foreslått i forskriften.

Krav om strømundersøkelser, jf. kravet i nr. 1, har Fiskeridirektoratet allerede i sine søknadsskjema for oppdrettsvirksomhet (for landbaserte anlegg begrenset til tilfellene med utslipp i sjø) slik at dette kravet er gjort generelt. Det presiseres at undersøkelser på ferskvannslokaliteter må gjøres på andre og vanligvis mer omfattende måter enn på sjøvannslokaliteter.

Etter tredje ledd skal miljøundersøkelsene gjøres av kompetent organ. Tilsvarende krav går fram av forslaget til driftsforskrifts regler om miljøundersøkelser under driften. Kravet om at Fiskeridirektoratet i visse tilfeller kan gi anvisning på alternativt overvåkingsprogram følger også av forslaget til driftsforskrift.

Minstekrav til dokumentasjon av lokaliteten er ikke uttømmende, og departementet ønsker gjerne innspill på om det er andre forhold det bør stilles krav om dokumentasjon om i tilknytning til en søknadsprosess.

§ 33. *Ufravikelige krav*

Første ledd er hentet fra klareringsforskriften § 5, ferskvannsforskriften § 5 og FoU-forskriften § 5.

Det vises til at bestemmelsens første ledd nr. 4 også fremgår av noen tildelingsforskrifter for marine arter, uten at man kan se at dette egentlig er ulikt for de ulike typer oppdrett. Spørsmålet er heller for hvilke konsesjonstyper det er praktisk at dette vilkåret skal gjelde for. Av hensyn til et enhetlig regelverk foreslås dette punktet derfor inntatt her. Disse tilpasninger av ordlyden antas ikke å føre til materiellrettslige endringer.

Det kan spørres hvorvidt det er mer hensiktsmessig å innta bestemmelsens annet og tredje ledd i merknader til bestemmelsen. Disse hensyn synes imidlertid så vesentlige at de særlig av hensyn til søker bør være lett tilgjengelig. De er derfor foreslått inntatt i selve forskriftsteksten, med noen få rent språklige endringer i forhold til den opprinnelige ordlyden. Det er imidlertid ikke noen uttømmende opprinsing, slik at det også er mulig å vektlegge andre forhold.

I ferskvannsforskriften § 5 nr. 3 andre ledd siste punktet fremgår det at det skal tas hensyn til om det omsøkte anlegget vil medføre hindringer for fiskeoppdrett. Da dette er aktuelt for andre typer oppdrettsvirksomhet er bestemmelsen foreslått gjort generell samtidig som det er fremhevet at dette må gjelde i forhold til ”annen oppdrettsvirksomhet”.

Fjerde ledd er hentet fra stamfiskforskriften § 4.

§ 34. *Melding*

Denne bestemmelsen er hentet fra klareringsforskriften § 4.

Av hensyn til konsekvent begrepsbruk har er begrepet ”fiskerimyndighetene” erstattet med ”Fiskeridirektoratets regionkontor”. Ut fra sammenhengen i regelen er det åpenbart at det siktes til regionkontoret.

Etter § 34 første ledd kan fisk ikke settes ut før konsesjonsinnehaver har mottatt endret konsesjonsdokument og revidert driftsplan er godkjent etter driftsforskriften. Etter andre ledd første punktum skal Fiskeridirektoratet utstede nytt konsesjonsdokument så snart som mulig, og fortrinnsvis innen en uke. Det er i eksisterende regelverk ikke noe tilsvarende krav om tidsfrist for behandling av driftsplanen. Da en godkjenning av en driftsplan bl.a. vil avhenge av konsesjonshaver selv, er det ikke mulig å sette en frist for utstedelse av slik godkjenning. Det stilles derfor det noe mer fleksible kravet om at driftsplanen skal vurderes snarest mulig.

§ 35. *Regiongrense*

Denne bestemmelsen er hentet fra klareringsforskriften § 6.

For settefisk gis det en konsesjon per lokalitet det ønskes å drive virksomheten på. Bestemmelsen passer derfor ikke for settefisk-konsesjoner. Dette er det imidlertid tatt høyde for i § 3.

§ 36. *Antall lokaliteter per konsesjon*

Denne bestemmelsen er hentet fra klareringsforskriften § 7 annet til femte ledd. Første ledd er flyttet til denne forskrift § 20. Tredje ledd er fjernet, da en uansett ikke ser for seg at dette utkastet blir vedtatt med ikrafttredelse før 1. januar 2005.

Ettersom konsesjon for oppdrett av settefisk ikke er antallsbegrenset, vil det kun være mulig å knytte én lokalitet til hver konsesjon. Denne bestemmelsen gjelder derfor ikke for konsesjon av settefisk. Dette er det imidlertid tatt høyde for i § 3.

Siste ledd unntar FoU-konsesjoner fra denne bestemmelsen, jf. klareringsforskriften § 6 siste ledd. Unntaket er imidlertid ikke videreført for stamfisk-konsesjoner. Årsaken er at dette ikke synes nødvendig på bakgrunn av den foreslåtte formuleringen av bestemmelsen. Unntaket for stamfisk-konsesjoner syntes først og fremst rettet mot bestemmelsen i klareringsforskriften § 7 første ledd om tillatt konsesjonsvolum.

I merknadene til klareringsforskriften § 1 er det imidlertid tatt høyde for spesielle forutsetninger for stamfiskkonsesjoner som gjør adgangen til å skaffe nye eller ytterligere lokaliteter snevrere enn for kommersielle konsesjoner.

§ 37. Omgjøring fra volum til lokalitetsbiomasse

Som følge av omlegging av produksjonsregulering fra volum til maksimalt tillatt biomasse foreslås en konverteringsbestemmelse som gjelder for klareringer av lokalitet gitt før 1. januar 2005. En tilnærmet lik bestemmelse foreslås av Mattilsynet i etableringsforskriften hjemlet i matloven, jf. forslag til endringer i andre forskrifter i forbindelse med arbeidet med ny driftsforskrift.

Intensjonen med bestemmelsen er å unngå omgjøring ved enkeltvedtak av tidligere gitte klareringer av lokalitet med begrensning av produksjonsomfanget fastsatt i volum. Forslaget innebærer i praksis ingen nye plikter sammenlignet med gjeldende regelverk, jf. dagens drifts- og sykdomsforskrift § 18 andre ledd som inneholder tilsvarende biomassebegrensninger både på konsesjons- og lokalitetsnivå.

At systemet nå omlegges fra å ha begrensninger både i forhold til volum og biomasse, til kun å ha begrensning på biomasse, innebærer at et oppdrettsforetak kan søke om å få utvide det arealet lokaliteten benytter. Det presiseres at oppdrettsforetaket ikke kan foreta en slik utvidelse uten å innhente ny klarering. Dette har sammenheng med at anlegget skal plasseres i samsvar med de beskrivelser, tegninger og kartbilag tillatelsen viser til, jf. dagens drifts- og sykdomsforskrift § 4 første ledd. Dette kravet er foreslått videreført i forslag til ny driftsforskrift. Avviker plasseringen fra det som det er gitt tillatelse til, kan det få konsekvenser for andre interesser i området, f.eks. ferdselen til sjøs. Myndighetene må derfor foreta en fornyet vurdering etter denne forskrifts § 39 ved søknad om utvidelse av arealet.

Kapittel IX. Administrative bestemmelser, tiltak og straff

§ 38. Gebyr

Denne bestemmelsen er hentet fra tildelingsforskriften for 2003-tildelingen § 8. En slik henvisning til gebyrforskriften er hensiktsmessig for å unngå dobbelthjemling av denne plikten. På denne bakgrunn foreslås dette som den generelle formuleringen. De to siste punktum i den opprinnelige bestemmelsen er imidlertid sløyfet, da dette fremgår av gebyrforskriften § 5. Et spørsmål som da oppstår, er hvorvidt man mister signaleffekten for konsesjoner som tildeles i runder hvor man ikke vil ha anledning til å ”reparere” manglende innsending kvittering for innbetalt gebyr. Dette kan imidlertid også inntas i utlysningen av konsesjonsrunden, noe som muligens også er et mer hensiktsmessig medium for å formidle dette.

§ 39. Tilbaketrekking av konsesjon og lokalitetsklarering ved passivitet

Forslaget innebærer at regler om tildeling og tilbaketrekking av tillatelser samles i samme forskrift, selv om den någjeldende bestemmelsen om dette står i drifts- og sykdomsforskriften § 29. Forslaget bygger på den innholdsmessige sammenhengen mellom tildeling og tilbaketrekking av tillatelse – en tillatelses fødsel og død.

Et sentralt aspekt ved disse reglene er at passivitet av det omfang som beskrives i bestemmelsen skal medføre tilbaketrekking. Derfor er dette formulert som en plikt for Fiskeridirektoratet til å treffe tilbaketrekkingsvedtak, uten at det skal ha rettsvirkninger om slikt vedtak ikke treffes.

Drifts- og sykdomsforskriften § 29 tredje ledd er ikke videreført i denne bestemmelsen. Nødvendig hjemmel finnes i dag i oppdrettsloven §§ 11 og 24, driftsforskriftsforslagets regler om miljøovervåking og Nytek-forskriften § 19.

§ 40. *Dispensasjon*

De forskriftene denne forskriften erstatter har i ulik grad bestemmelse som gir rett for Fiskeridirektoratet til å dispensere fra forskriften. Departementet ser det som hensiktsmessig at dispensasjonsadgangen ikke bare videreføres på de tematiske områdene det tidligere var dispensasjonsadgang og foreslår derfor en mulighet til å dispensere fra alle forskriftens bestemmelser.

Generelt er departementet av den oppfatning at en dispensasjonsadgang bare bør brukes i særlige tilfeller og foreslår derfor å legge inn et slikt krav som vilkår for å dispensere.

Det har ikke vært anledning til å foreta en grundig vurdering av konsekvensene av denne utvidelsen av dispensasjonsadgangen som det her legges opp til. Departementet ber derfor om høringsinstansenes synspunkt på dette.

§ 41. *Tvangsmulkt, straff m.m.*

Formuleringen av denne bestemmelsen er hentet fra klareringsforskriften, med noen små språklige endringer. De andre forskriftene mangler slik bestemmelse. Ettersom det er en ren henvisningsbestemmelse, synes det ikke problematisk ut fra vårt mandat å innføre den generelt.